

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 07.11.2024
Sayı: 610

19131

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim.
07.11.2024

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili

Son dönemde İsrail'in Gazze'de gerçekleştirdiği katliamlar neticesinde uluslararası kamuoyunda Binyamin Netanyahu ve kabinesinin ciddi insan hakları ihlalleri, soykırım ve savaş suçları işlediği açıkta ortaya konmaktadır. Bu gelişmeler üzerine Türkiye, İsrail ile olan ticari ilişkileri durdurma kararı almış ve resmi olarak ticaret yasağı getirmiştir. Ancak, kamuoyuna yansıyan bazı haberler ve veriler, Türkiye ile İsrail arasındaki ticaretin yasağa rağmen dolaylı yollarla sürdüğüne dair ciddi endişeleri gündeme getirmektedir.

Bu kapsamda:

- 1) İsrail hükümetiyle bağlantılı olduğu iddia edilen ZIM Logistics firmasına ait gemilerin Türkiye limanlarına demir atması ve bu duruma halkımızın çeşitli protestolarla tepki göstermesi,
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Filistin'e yapılan ihracatın dramatik bir şekilde artması ve bu ticaretin dolaylı olarak İsrail'e ulaşabileceği yönündeki şüpheler,
- 3) İsrail İstatistik Bürosu verilerine göre, Türkiye'den İsrail'e yapılan ithalatın sürdüğü ve bunun kamuoyuna yansımaları,
- 4) ZIM Logistics gibi firmaların Türkiye üzerinden askeri mühimmat taşıdığı iddiaları,
- 5) Ticaret Bakanlığı'nın "Gümrüklerde İsrail'e izin verilmiyor" açıklamasına rağmen üçüncü ülkeler üzerinden gerçekleşen ticaretin devam etmesi.

Bu durum, Türkiye'nin dış politika hedefleri ve uluslararası yükümlülükleri açısından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Ticaret yasağının etkin bir şekilde uygulanıp uygulanmadığı, denetim mekanizmalarının yeterliliği ve yasağın ihlal edilip edilmediği konusunda net bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye'nin dış politikada izlediği ilkeler doğrultusunda, insan hakları ihlalleri ve savaş suçları gibi ciddi meseleler karşısında tutarlı ve etkili bir duruş sergilemesi önemlidir. İsrail ile olan ticari ilişkilerin resmi olarak yasaklanmasına rağmen, dolaylı yollarla sürdürüldüğü iddiaları, yasağın etkin bir şekilde uygulanmadığına ve denetim mekanizmalarının yetersiz kaldığına işaret etmektedir. Bu durum, Türkiye'nin uluslararası hukuka ve kendi iç politik hedeflerine olan bağlılığını sorgulatmaktadır. Ayrıca, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve şeffaflığın sağlanması, demokrasinin temel prensipleri arasında yer alır.

Bu çerçevede:

1. Ticaret yasağının duyurulduğu tarihinden bu yana İsrail ile olan ticaretin nasıl izlendiği ve kontrol edildiği konusunda mevcut mekanizmalar nelerdir? Bu mekanizmaların etkinliği hakkında bakanlıktan detaylı bilgi talep ediyorum.
2. İsrail ile bağlantılı ZIM Logistics firmasına ait gemilerin Türkiye limanlarına demir atması üzerine gerçekleştirilen denetim ve incelemeler hakkında bilgi verir misiniz? Bu gemilerde askeri malzeme veya İsrail Savunma Bakanlığı tarafından kullanılabilecek ürünlerin taşınıp taşınmadığına dair yapılan araştırmalar nelerdir?
3. TÜİK verilerine göre Filistin'e yapılan ihracatın yüzde 1259 artış göstermesi, yasağın ihlal edildiğine dair güçlü bir göstergedir. Bu ihracatın neden bu kadar hızlı arttığı ve ürünlerin nihai varış noktaları hakkında nasıl bir kontrol mekanizması bulunmaktadır?
4. İsrail İstatistik Bürosu'nun Türkiye'den yaptığı ithalatın sürdürdüğünü bildirmesi, resmi ticaret yasağının tam anlamıyla uygulanmadığını göstermektedir. Bakanlık bu konuda ne tür önlemler almaktadır?
5. Üçüncü ülkeler üzerinden gerçekleşen ticareti engellemek için yürütülen uygulama ve yaptırımların kapsamı nedir? Bu konuda mevcut yasaların yetersiz kaldığı noktalar var mıdır?
6. ZIM Logistics ve benzeri firmaların Türkiye üzerinden askeri mühimmat veya savunma sanayii ürünleri taşıdığına dair iddialar hakkında resmi bir inceleme yürütülüyor mu? Yürütülüyorsa, bu incelemenin sonuçları ne zaman açıklanacak?
7. Ticaret yasağının ihlal edilmesi durumunda uygulanacak cezai yaptırımlar nelerdir? Bu yaptırımların etkin bir şekilde uygulanabilmesi için ne tür ek önlemler alınması planlanmaktadır?
8. Filistin'e yapılan artan ihracatın, dolaylı yoldan İsrail'e ulaşabileceği şüphesi göz önüne alındığında, bu ihracatın denetlenmesi ve kontrol edilmesi için ne tür yeni mekanizmalar oluşturulmaktadır?
9. Ticaret Bakanlığı, yasağın ihlal edildiğini tespit ettiği durumlarda hangi adımları atmaktadır? Bu konuda şeffaflık ve kamuoyuna bilgi verme konusunda ne tür uygulamalar vardır?
10. İsrail'e yönelik ticari yaptırımların etkin bir şekilde uygulanabilmesi ve Türkiye'nin uluslararası düzeyde izlediği ilkeli dış politika hedefleri doğrultusunda ek tedbirler alınması gündemde midir? Alınacak ek tedbirler nelerdir?